

PÕHIKOOLI ÜHTSE INGLISE KEELE LÕPUEKSAMI LÄBIVIIMISJUHEND

2013

Inglise keele lõpueksam koosneb kirjalikust ja suulisest osast. Eksami kirjalik osa toimub **13. juunil 2013. a.** algusega **kell 10.00**. Eksami suuline osa toimub 13. juunil pärast kirjaliku osa lõppu ja/või 14. juunil, algusega kell 9.00.

Palume eksami edasise analüüsimise huvides õpilastelksamile kaasa võtta ja eksamitööle märkida **isikukood**.

Ühtsete põhikooli lõpueksamite (edaspidi *eksamid*) korraldamise eest vastutavad põhikooli lõpueksamikomisjonid (edaspidi *eksamikomisjonid*):

- eksamikomisjonid moodustab kooli direktor käskkirjaga hiljemalt kaks nädalat enne eksamite algust;
- eksamikomisjon on vähemalt kolmeliikmeline. Kui eksamit sooritab korraga enam kui 60 eksaminandi, on eksamikomisjonis üks liige iga 20 eksaminandi kohta;
- eksamikomisjoni esimees on kooli direktor või direktori määratud õpetaja, liikmed üldjuhul aineõpetajad;
- eksamikomisjoni esimeheks ei või olla eksamineeritava klassi lõpueksamiaine õpetaja.

Kooli direktor tagab, et:

- eksamimaterjalide pakett jõuaks õigel ajal kooli ja säiliks materjalide konfidentsiaalsus;
- kirjalik eksam toimuks ruumis, kus eksaminandid saavad istuda ühekaupa ja üksteist häirimata;
- eksamikomisjon avaks eksamimaterjalide paketi sellele märgitud kuupäeval 15 min enne eksami algust;
- eksami kirjutamisosa ja suulise osa ajal tehtaks märkmeid kooli pitseriga varustatud mustandilehtedele;
- eksamiruumis oleks suulise osa salvestamiseks vajalikud vahendid.

Eksamikomisjon kindlustab, et eksaminandid:

- 1) istuvad eksami ajal ühekaupa;
- 2) alustavad kirjaliku eksamitöö sooritamist üheaegselt pärast eksami toimumise korra tutvustamist ja eksamitööde ning kirjutamisosa mustandilehtede kõikidele eksaminandidele väljajagamist;
- 3) sooritavad eksami käesoleva korra ja eksamitöö tiitellehel olevate juhiste kohaselt;
- 4) lõpetavad eksamitöö sooritamise ettenähtud ajal;
- 5) ei kasuta eksamil kõrvalist abi ega kirjuta maha.

Eksaminand lubatakseksamile, kui ta ei ole hilinenu rohkem kui pool tundi ja tal on hilinemiseks eksamikomisjoni poolt mõjuvaks loetud põhjus. Eksamile hilinenu eksaminandile võimaldatakse tööks täisaeg, tema tööle märgitakse aeg, millal ta eksamit alustas.

Eksamikomisjoni liige ei tohi eksami ajal eksamiruumist lahkuda, v.a vältimatu vajaduse korral.

I. KIRJALIK OSA

Eksami kirjaliku osa ülesanded on koondatud ühte vihikusse.

Eksami kirjalik osa koosneb neljast osast:

- 1) I osa – kuulamine (20 minutit);
- 2) II osa – lugemine (45 minutit);
- 3) III osa – keelestruktuur (20 minutit);
- 4) IV osa – kirjutamine (40 minutit).

Eksami kirjaliku osa eel

Kooli direktor vastutab, et eksamiruumis oleks töökorras CD-mängija ja kõikidele eksaminandidele tagatud hea kuuldavus.

Eksamikomisjon jälgib, et eksaminandil ei oleks kaasas õppematerjale või teisi abimaterjale. Vajadusel paigutab eksamikomisjon kõrvalised esemed väljapoole eksamiruumi või eksamiruumis selleks ettenähtud kohta.

Kell 10.00 alustab eksamikomisjon eksaminandidele lõpueksami läbiviimise korra tutvustamist ja teatab eksaminandidele, et sellest hetkest alates peavad nad alluma lõpueksami läbiviimise korrale. Tähelepanu juhatakse sellele, et

- parandused eksamitöös tuleb teha selgelt, tõmmates maha terve sõna, sümboli, numbri või arvu;
- eksamitöö tuleb kirjutada loetava käekirjaga, ebaselged kohad loetakse veaks;
- eksamil kõrvalise abi kasutamisel või mahakirjutamisel tunnistatakse eksamitöö tulemus kehtetuks;
- eksaminand ei tohi eksami ajal eksamiruumist lahkuda, v.a vältimatu vajaduse korral; eksamiruumist eemalviibimise ajaks annab eksaminand oma eksamitöö lõpueksamikomisjonile, kes märgib eksamitööle eksaminandi eksamiruumist lahkumise ja sinna tagasituleku aja.

Eksamikomisjoni liikmetel on **keelatud** eksaminande ülesande lahendamisel abistada või seda selgitada.

Eksamikomisjon avab eksamiruumis eksaminandide juuresolekul eksamimaterjalide ümbrikud ja jagab eksamitööd ning kirjutamisosa mustandilehed eksaminandidele.

Eksami kirjaliku osa ajal

Kui kõigile eksaminandidele on eksamitööd välja jagatud, juhivad eksamikomisjon eksaminandide tähelepanu sellele, et kogu kuulamisosa (tööjuhendid, tekstid, pausid ülesannetega tutvumiseks) on salvestatud CD-le. Kuulamisosa algab muusikalise sissejuhatusena, mis kestab u 30 sekundit.

Kuulamisosa kestab u 20 minutit ja lõpeb lausega ***This is the end of the listening paper.***

Pärast kuulamisosa lõppu jätkavad eksaminandid lugemis-, keelestruktuuri- ja kirjutamisosa ülesannetega.

Lugemis-, keelestruktuuri- ja kirjutamisosa ülesannete täitmiseks on aega 105 minutit. Eksaminandid võivad ülesandeid lahendada neile sobivas järjekorras.

Eksamikomisjon kirjutab eksami kirjaliku osa lõpuaja tahvlile.

Eksamikomisjon teatab eksaminandidele, kui kirjaliku osa lõpuni on jäänud aega **15 minutit**.

Eksaminandid, kes lõpetavad kirjaliku osa varem, annavad sellest käega märku ning ootavad eksamikomisjoni märguannet eksamitööde üleandmiseks.

Kirjaliku osa aja lõppedes annab eksamikomisjon eksaminandidele korralduse kirjutamine lõpetada ja kutsub eksaminandid ükshaaval eksamitööd üle andma. Eksamikomisjon välistab võimaliku segaduse eksamiruumis ja tagab, et eksaminandid ei täienda oma eksamitööd pärast selleks ette nähtud aja lõppu.

Eksaminand, kes on kirjaliku osa lõpetanud, annab eksamitöö eksamikomisjonile ja lahkub eksamiruumist.

Eksami kirjaliku osa tööde hindamine

Eksamitööde korrektse hindamise eest vastutab eksamikomisjon ja selle esimees.

Eksamiülesannete hindamisjuhend (kirjutamisosa hindamiskaala ning kuulamis-, lugemis- ja keelestruktuuri osa lahenduste võti) on kättesaadav SA Innove kodulehel aadressil <http://www.innove.ee> pärast eksami kirjaliku osa lõppu alates kl 13.00.

Eksamitööd hinnatakse vastavalt lahenduste võtmele (**õige** – "+", **vale** – "-", **vastamata** – "9") ning kirjutamisosa hindamisjuhendile ja -skaalale. Võimalusel on soovitatav hindamiskomisjoni liikmetel enne eksamitööde hindamist kirjutamisosa ülesandeid koos hinnata, et tekiks ühine arusaamine hindamiskaala kasutamisest.

Kui õpilase sisuliselt sobiv vastusevariant võtmes ei sisaldu, peab eksamikomisjon lugema õpilase vastuse õigeaks. Eksamikomisjoni otsus selle kohta fikseeritakse vabas vormis koostatud hindamiskoosoleku protokollis, mille koopia saadetakse Sihtasutusele Innove.

Kui eksamikomisjonil tekib hindamisel lahkavamus, otsustatakse küsimus häälteenamusega. Häälte võrdsel jagunemisel on otsustavaks eksamikomisjoni esimehe hää. Komisjoniliikmete eriarvamused kantakse hindamiskoosoleku protokollis.

II. SUULINE OSA

Eksami suuline osa toimub eksamipäeval pärast kirjaliku osa lõppu ja/või sellele järgneval päeval.

- Suulise osa materjalid saadetakse koolidesse koos kirjaliku osa materjalidega.
- Mõlemaks suulise osa päevaks on ette nähtud eraldi eksamikomplekt, **eksamikomplekti kasutamise kuupäev on märgitud ümbrikul.**
- Eksamikomisjoni kuuluvad:
 - 1) aineõpetaja-intervjueerija;
 - 2) hindaja — inglise keele õpetaja, kes ei ole eksaminandi aineõpetaja ja hindab eksaminandi vastust hindamiskaala alusel.

- Peale eksamikomisjoni liikmete on eksamit õigus jälgida HTM-i välishindamisosakonna ja SA Innove esindajal. Kui ruumis viibib lisaks aineõpetaja-intervjueerijale ja hindajale veel mõni eksamikomisjoni liige või HTM-i välishindamisosakonna/SA Innove esindaja, istub ta eksaminandist tagapool, et teda mitte häirida.
- Eksamikomisjoni esimees vastutab, et igas eksamiruumis on võimalik suulist osa salvestada.

Vastavalt haridus- ja teadusministri 17. septembri 2010 määruse nr 59 „Tasemetööde ning põhikooli ja gümnaasiumi lõpueksamite ettevalmistamise, koostamise, läbiviimise ja hindamise tingimused ja kord ning tasemetööde, ühtsete põhikooli lõpueksamite ja riigieksamite tulemuste analüüsimise tingimused ja kord” § 16 lõikele 16 salvestatakse lõpueksamite suulised osad õpilase soovil.

Palume suuliste osade salvestamisel kasutada digitaalseid salvestusseadmeid. Salvestis peab olema MP3, WMA või muus analoogses formaadis. Juhul, kui kool Teie kool satub üleriigilisse valimisse, palume salvestised kolme tööpäeva jooksul pärast vastava teate saamist üles laadida SA Innove ftp-keskkonda, mille aadress on <http://ftp.eksamikeskus.ee> (avamiseks veebilehitsejaga) või [ftp.eksamikeskus.ee](ftp://ftp.eksamikeskus.ee) (avamiseks Windows Exploreriga või ftp-kliendiga). Palume inglise keele eksamiks luua eraldi kaust. Iga õpilase vastuse võib salvestada eraldi faili ja tähistada õpilase nimega faili nimes või võib koos salvestistega laadida üles tekstifaili, milles näidatakse ära kooli nimi, eksamiaine, failinimi ning õpilaste nimed, kelle vastused nimetatud failis sisalduvad. Lisainfot saab SA Innove kodulehelt <http://www.innove.ee/et/yldharidus/pohikooli-lopueksamid/koolidele-lopueksamitest/labiviimine>.

Eksami suulise osa eel

Aineõpetaja-intervjueerija ja hindaja avavad ümbriku suulise osa materjalidega **30 minutit enne eksami algust** ja tutvuvad materjalidega eksamiruumist lahkumata.

Ümbrikus on

- eksamimaterjalid intervjueerijale ja hindajale;
- hindamiskaala;
- 6 teemakaarti eksaminandidele;
- 6 pildikaarti eksaminandidele;
- 6 rollimängukaarti eksaminandidele;
- suulise osa protokoll.

Kool tagab eksaminandidele kooli pitserit kandva paberi ettevalmistamise ajal märkmete tegemiseks.

Aineõpetaja-intervjueerija kontrollib eksamiruumis oleva salvestusseadme valmisolekut suulise osa salvestamiseks.

Eksami suulise osa ajal

Eksaminandi intervjueerib aineõpetaja-intervjueerija, **hindaja ei osale eksamineerimises ega intervjueerija hindamises.**

- Eksaminand palutakse eksamiruumi, intervjueerija tervitab eksaminandi ja palub tal istuda. Kui eksaminand ei tunne hindajat, tutvustab intervjueerija teda.
- Intervjueerija palub eksaminandil valida ühe kuuest tagurpidi lauale asetatud teemakaardist. Teemakaardi tähise kirjutab hindaja suulise osa hindamisprotokolli vastavasse lahtrisse, intervjueerija annab eksaminandile pildikaardi.
- Eksaminandil on pildiga tutvumiseks ja selle kirjelduse ettevalmistamiseks aega eksamiruumis kuni 5 minutit. Eksaminand võib ettevalmistamise ajal teha märkmeid, mis jäävad pärast vastamist eksamiruumi. Kui eksaminand on valmis vastama, annab ta sellest märku.
- Kui õpilane soovib, et intervjuu salvestatakse, lülitab intervjueerija sisse salvestusseadme, ütleb eksaminandi nime ja teemakaardi tähise ning palub alustada vastamist. Salvestusseadet ei lülitata välja enne, kui intervjuu on lõppenud.
- Esimese ülesandena esitab eksaminand pildist lähtuva monoloogi, toetudes teemakaardil olevatele suunavatele küsimustele.
- Kui intervjueerija on veendunud, et eksaminand on pildi põhjal kõigest rääkinud, läheb intervjueerija sujuvalt üle vestlusteema arendamisele eksaminandiga, toetudes intervjueerija lehel olevatele küsimustele.

- Vestluse lõppedes annab intervjueri eksaminandile rollimängu kaardi, mille sisuga tutvumiseks ja oma vastuste/küsimuste läbimõtlemiseks on õpilasel aega kuni 2 minutit. Rollimängu käigus kohandab intervjueri kaardil toodud vastused õpilase tegelikult kasutatud lausungitega. Sulgudes on toodud näitena õpilase võimalik lausungivariant, õigeks tuleb lugeda kõik sisuliselt ja grammatiliselt korrektsed lausungid.
- Kui eksaminand on lõpetanud vastamise, tänab intervjueri teda ja ütleb, et eksami suuline osa on lõppenud. Seejuures hoidub intervjueri hinnangulistest kommentaaridest, mis võiksid anda vihjeid selle kohta, milliseks kujuneb suulise osa tulemus.
- Intervjueri ütleb eksaminandile, millal suulise osa tulemused talle teatatakse.
- Intervjueri lülitab välja salvestusseadme (kui suuline osa salvestati).
- Eksaminand lahkub ruumist.

Vestluse ajal on õpilasel õigus paluda küsimuste kordamist. **See ei mõjuta õpilase suulise osa tulemust.**

Õpilaste tulemused kantakse suulise osa hindamisprotokolli suulise osa hindamiskaala alusel, hindamisprotokolli koopia saadetakse SA Innovele. SA Innovele saadetakse tööd valimisse kuuluvad koolid laadivad salvestatud materjalid üles SA Innove ftp-serverisse. Salvestatud materjalid peavad olema märgistatud kooli nime, eksaminandide nimede ja salvestamise kuupäevaga.

LÕPUEKSAMI LÕPPHINDE KUJUNEMINE

Kõik eksamiosad annavad võrdse arvu punkte (15). Maksimaalselt võib õpilane saada 75 punkti.

Lõpueksami lõpphinne kujuneb kõikide eksamiosade (nii kirjaliku kui ka suulise osa) punktide summa põhjal. Kõikide eksamiülesannete koondpunktid kantakse kirjaliku töö esilehel olevasse tabelisse, summeeritakse ning arvutatakse ümber 5-palli süsteemi alloleva skaala alusel:

90–100% punktide arvust – hinne 5	67,5–75 punkti
70–89 % punktide arvust – hinne 4	52,5–67 punkti
45–69% punktide arvust – hinne 3	33,5–52 punkti
20–44% punktide arvust – hinne 2	15–33 punkti
0–19% punktide arvust – hinne 1	0–14,5 punkti

Skaala lähtub haridus- ja teadusministri 16. novembri 2006. a määruse nr 41 „Õpilase hindamise, järgmisse klassi üleviimise, täiendavale õppetööle ning klassikursust kordama jätmise alused, tingimused ja kord” paragrahvist 6.

Õpilane on eksami sooritanud, kui ta on kogunud kõigi ülesannete eest kokku 45% punktidest.

Haridus- ja teadusministri 17.09.2010 määruse nr 59 § 16 lõige 17 alusel sooritab põhikoolilõpetaja, kellel ei ole võimalik mõjuvatel põhjustel (näiteks haigestumine, osalemine rahvusvahelistel võistlustel, konkurssidel ja olümpiaadidel) sooritada ühtset põhikooli lõpueksamit eksamiperioodil ettenähtud ajal, koolieksami kooli direktori poolt määratud ajal hiljemalt jooksva õppeaasta 30. juuniks. Õpilase taotlusel võib eksam toimuda ka pärast 30. juunit, hiljemalt jooksva õppeaasta 25. augustiks.

Sama määruse § 21 lõige 5 alusel sooritab põhikoolilõpetaja, kelle ühtse põhikooli lõpueksami hinne oli «nõrk» või «puudulik», korduseksami koolieksamina kooli direktori poolt määratud ajal hiljemalt jooksva õppeaasta 30. juuniks. Õpilase taotlusel võib eksam toimuda ka pärast 30. juunit, hiljemalt jooksva õppeaasta 25. augustiks.

EKSAMIHINDE VAIDLUSTAMINE

Vastavalt Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 33 lõikele 1 võib põhikooli lõpetaja, kes ei ole rahul põhikooli lõpueksami tulemusega, esitada vaide Haridus- ja Teadusministeeriumile. Vaie tuleb esitada viie tööpäeva jooksul kooli lõputunnistuse kättesaadavaks tegemise päevast arvates. Esitatud vaiete läbivaatamiseks moodustab haridus- ja teadusminister apellatsioonikomisjoni.

Küsimustik aineõpetajale

Pärast eksamitööde hindamist palume igal aineõpetajal, kelle õpilased sooritasid lõpueksami, täita elektrooniline küsimustik, mis on saadaval SA Innove kodulehel aadressil <http://www.innove.ee/et/yldharidus/pohikooli-lopueksamid/koolidele-lopueksamitest/tagasiside>.